

Szávuly József

SZAKMAI ALÁZAT MELLÉ KÜZDÉS ÉS KITARTÁS

Hauch Tamás

Szávuly József a húség városában, Sopronban született. Gyökereit sosem hazudtolta meg. Fiatalon vált mesterré, vagy ahogy akkoriban mondták, maszekká. Sokat megélt szakemberről van szó, akiről a beszélgetésünk során még az is kiderült, hogy egyazon utcában nőttünk fel, csak pár év különbséggel. Igazából azóta szerettem volna vele beszélgetni, mióta a volt iskolámban vizsgaelnöki minőségében találkoztunk majd' minden évben. Kicsit úgy voltunk, mint János vitéz és Iluska kapcsolata, félszavakból... Csak éppen nem romantikus, hanem szakmai vonalon.

Szávuly József 1955-ben született. Szülei semmilyen pártvonalon nem mozogtak, apja három műszakból tartotta el az öttagú családját. Józsefnek egy leány- és egy fiútestvére is van. A pályaválasztásnál apja megkérdezte, hogy mi szeretne lenni. Mivel addigra már egy kicsiny műhelyben próbálgatta a szárnyait, rávágta, hogy asztalos. – Maszekhoz vislek, ott látsz majd mindent – javasolta az apja. Azon a nyáron három mester műhelyét járta meg. A harmadiknál egy hónapot töltött, és szeptembertől fel is vette. Rozmán Vincének, a mesterének egy kikötése volt: reggel héttől este ötig dolgoznia kellett.

INASÉVEK

A heti elméletet a soproni 403-as számú Pesti Barnabás Ipari Szakmunkásképző Intézetben végezte, de kicsit különc módjára a Jókai utcában lévő Rozmán Vincénél volt gyakorlaton. Akkoriban nem minden asztalosnál voltak meg az alapgépek. Így a fiatal József hamar bejáratos lett a soproni asztalosműhelyekbe. Weidinger Ernőhöz a Móricz Zsigmond utcába szalagcsiszolni, míg Bendlihez az Újtelekibe gyalulni járt – és így tovább. Az előkészületek után a műhelyben, színlappal, melegenyvvel furnéroztak fa bakban. – Nem ám hőprés, meg „mittomén” – mondta József lelkesen.

A maszek mesterekhez bejárása lett. Mindenhol figyelt, kérdezett és ez a mesterének is imponált, hiszen látta, hogy tanítványát érdekli a szakma, s hogy nem alibizésből van nála. Közben elhunyt Joó Rudolf asztalosmester. József jóban volt a családdal. Megkérték, hogy a félkész munkákat fejezze be. A műhely adott volt, kapott kulcsot is hozzá. Ez egy óriási megtiszteltetés és izgalmas feladat volt számára.

Aztán eljött a vizsga ideje. A gyakorlati feladatot a Soproni Bútoripari

Szövetkezet tanműhelyében kellett elkészíteni. Ez idegen helyzetet teremtett. A feladat a klasszikus stokedli elkészítése volt. Az ülőlap fugolásával és melegenyvezésével kezdődött, majd az alkatrészek kigyugalulása és a szerkezeti kötések kialakítása következett. Az ülőkét nem kellett összeragasztani. József idő előtt végzett, takarított, majd leült tízóraizni. – Korfein, az akkori szövetkezeti elnök megjelent, majd – kissé dühösen – rám mordult: maga mit csinál?” Tízóraizok – válaszoltam. Mivel tiszta volt a gyalupad, a számszámokat elpakoltam és a terméket se látta, azt gondolta az elnök, hogy még el sem kezdtem a feladatot.

Aztán hamar kiderült, hogy a fiatal vizsgázó a saját stokiján majszolgat. Korfein el is kérte a terméket, de nem boldogult a szétszedéssel. Miután József szétszedte, a szokásos 8 forintos órabér helyett 10-et ajánlott, ha a szóbeli vizsga és a szakmunkás-bizonyítvány is meglesz. Egy másik mester, Lajter Miklós is munkát ajánlott. El is újságolta az édesapjának, hogy ő már 11 forintot ajánlott. Apja

javaslatára itt kezdett el dolgozni, mivel közel is volt (szomszéd utca), s mert nem szériamunkái voltak, többet is lehetett tanulni. – Tízóraizni persze hazajártam – tette hozzá mosolyogva.

SORKATONAI SZOLGÁLAT

Aztán persze Józsefet sem kerülte el a katonaság. 24 hónapra vonult be Nyírbátorba, sofőrnek. A területparancsnok első nap feltette a kérdést, hogy van-e a bevonulók közt asztalos. Jelentkezett. Abban a farmernadrágban, amiben bevonult, három napig dolgozott a segédekkel az új tiszti kázinó berendezésén. Ezt több, kisebb-nagyobb munka követte. Ennek eredménye hírnév és tisztelet lett. Innen Adyligetre vezényelték, ahol már egy asztalosműhelyben dolgozott. A harmadik állomáshelye a Sopronhoz közeli fertőrákosi határőrőrs lett. Az akkori őrsparancsnok ismerte Lajter Miklóst, így, mivel szükség volt pár bútorra (60 darab legénységi szekrény stb.), úgymond kihelyezett szolgálatot teljesített. Pár hónapig ez így ment.

Katonaság idején. Balra Szávuly József.

Munka közben

ÖNÁLLÓVÁ VÁLÁS

A katonaságot követően minden ott folytatódott, ahol abbamaradt. Mesterével, Lajter Miklóssal úgy egyezett meg, hogy lényegében önállóan teszi a dolgát, de az idejével úgy gazdálkodik, ahogyan akar. A legfontosabb, hogy a munka legyen meg, becsülettel elvégezve. Mozgalmas évek voltak ezek. Korábban apja segítségével telket vásároltak Sopronban. Házépítés lépésről lépésre – ahogy az idő és

az anyagiak engedték. 1979-ben megnősült. Egy évre rá –nagyon fiatalon – mestervizsgázott Győrben. – Még szinte taknyos gyerek voltam. Nem volt könnyű, de megcsináltam – mondta büszkén. A mesterlevél megszerzése után felkereste munkaadóját és így szólt hozzá: – Figyelj Miki, az a helyzet, hogy azt mondd, menjek ide fölmérni. Fölmérem. Megveszem az anyagot. Megcsinálom. Leszállítom. Te meg elmész a pénzért. A pénzért

én is el tudok menni... Harag ne legyen, de én kiváltom az ipart – foglalta össze József. Miklós erre csak annyit mondott, hogy megérti. Barátságban váltak el, így aztán továbbra is tudtak együtt dolgozni, ha szükség volt rá – illetve, sok más asztalossal. Egymásra voltak utalva, volt összetartás és hiába volt két tucatnál is több „maszek” a városban, nem zavarták egymás köreit. Az ipar kiváltása azért ütközött némi akadályba. Az akkori tanácsi vezetők nem nézték jó szemmel a fiatal mester ambícióit. Szeptembertől decemberig tartott a bürokratikus procedúra.

ANYAGBESZERZÉS A DÜBÖRGŐ SZOCIALIZMUSBAN

Felmerült bennem a kérdés, hogy az átkosban hogyan lehetett alapanyaghoz, szerszámhoz, géphez jutni. Ez alapvetően még az én inaskoromban is problémás volt. És József sorolja, hogy mit, honnan. Az ember esze megáll. Barkassal mentek Kapuvárra kivetőpántért (1000 darab, mert kitudja, mikor lesz újra), élfóliáért. Balatonfűzfőre meg műgyantáért. A faanyagot éveken előre megvette, hogy száradni tudjon. Az Ipartestület

A világítótornyó összeállítása. A toronyban József felügyeli a munkát.

” Az Ipartestület szakosztályának tagjaként, fiatal kora ellenére hamar népszerű lett. Alig múlt harminc, amikor szakosztályvezető lett. 28 asztalos érdekeit képviselte, s igyekezett olyan ötletekkel segíteni a mindennapokat, amivel az akkori nehézkes anyagbeszerzéseket lehetett megkönnyíteni.

szakosztályának tagjaként, fiatal kora ellenére hamar népszerű lett. Alig múlt harminc, amikor szakosztályvezető lett. 28 asztalos érdekeit képviselte, s igyekezett olyan ötletekkel segíteni

a mindennapokat, amivel az akkori nehézkes anyagbeszerzéseket lehetett megkönnyíteni. Helyi iparosokkal gépeket építettek, mivel a nagygépeket is nehéz volt beszerezni.

HATÁRON INNEN ÉS TÚL

A rendszerváltást követően Ausztriában is kapott munkákat. Közel 13 évig idehaza és külföldön is párhuzamosan tevékenykedett. A

A világítótorony és a flotta napjainkban

szombatok és a vasárnapok megszűntek. – Egy ruszti vendéglős keresett meg, hogy szaunát kellene készíteni. Alig végeztem, már vitt bele a másikba – mesélte az épület- és bútorasztalos-mester. Ezekben az időkben még regisztrációs lappal a határon lehetett átlépni, komoly határellenőrzés volt mindkét oldalon. Az osztrák megbízó minden szükséges papírt elintézt, így József már munkavállalási engedéllyel, vízummal tudott a két ország között utazni és külföldön dolgozni. Ez akkortájt nem volt megszokott, sőt, kifejezetten irigylésre méltó volt. Bár látni fogjuk, ennek ára is lett. Hotellek berendezését a Fertő tó osztrák oldalán, apartmanok és hajók készítését irányította és végezte.

A HÉT HAJÓ

Nyolc méter széles, 26 méteres, 280 személyes sétahajó volt a legnagyobb, amit tervezett és épített Ausztriában. A mörbischi

hangárból kétfévente engedték vízre a flotta tagjait. Hallgatom és próbálom elképzelni, micsoda munka és felelősség jár ezekkel a projektekkal. Nagy lelkesedéssel mesélte az építés részleteit, a méretek okozta korlátokat, a részegységek összeszerelésének módját. Igazi élmény volt figyelni a mestert. Olyan átéléssel és büszkeséggel beszélt, mint egy kisgyerek. Az egyik hajójának a keresztapja Franz Vranitzky egykori osztrák kancellár volt. A Drescher cégnek pedig még világítótornyot is épített.

Öt éve hagyta abba az aktív munkát. A térdei szétkoptak. Négy műtét sem segített. Sántikál, de a mai napig jön-megy. Vizsgaelnöki feladatokat továbbra is vállal. Reggeltől estig a „ranchen” tartózkodik, gazdálkodik. Körbevezet a hétvégi telken. Egy igazi mintagazdaságot látok. Baromfik, nyulak, paprika, paradicsom, minden precízen művelve.

Hihetetlen, milyen gazdaságot tart fent. József a szocializmus közepén kezdte pályáját. Hátttere nem volt. Csak a saját küzdeni akarása, kitartása és szakmai alázata tette azzá, ami. Az évek alatt kinevelt egy tucat asztalost is és a mai napig, ha megkéri, segít másoknak pár alkatrészt elkészíteni. Aranykoszorús mester, illetve megkapta a Soproni Kereskedelmi és Iparkamarától a Szakképzésért emlékérmét is. A műhelye még megvan, de nincs kire hagyja. Két felnőtt lányának is segített építkezni. Unokáival tölti az időt, és a birtokát műveli. Számomra külön megtiszteltetés, hogy 2015-ben egy ilyen szakmai múlttal rendelkező épület- és bútorasztalos aranykoszorús mester volt a bútorasztalos mestervizsgám elnöke, s hogy a mesterlevelelem Szávuly József aláírása szerepel. ■

Forrás:

busreisebox.com